

Введений також і нейрорефлекторний компонент рефлексотерапії для покращення учбового процесу. Стимуляція точок акупунктури приводить до нормалізації нейродинамічних і гемодинамічних процесів, поліпшення якості електроенцефалограм, реоенцефалограм, що також позитивно позначається на навчанні. Масаж точок акупунктури, що проводиться під час «розмітки», приводить до поліпшення консолідації пам'яті, уваги у курсантів за рахунок нейрофізіологічних, нейрогуморальних, нейрохімічних механізмів рефлексотерапії. При проведенні занять особлива увага приділяється засвоєнню курсантами практичних навичок. Оптимізація навчального процесу тісно пов'язана з використанням традиційних форм навчання та наукового дослідження, організації навчального процесу. Використовуються дидактичні основи сучасної педагогіки, принципи розглядання сучасних проблем у вітчизняній та світовій рефлексотерапії. Все це покращує практику використання навчального матеріалу. Складаються тестові програми, нові ситуаційні задачі, ділові ігри. Важливе місце в підготовці лікарів займає індивідуальний підхід до навчання, зокрема на передатестаційних циклах. При цьому враховується базовий рівень підготовки. Позитивно впливає на учбовий процес підготовка співробітниками кафедри навчальних посібників, монографій, в яких розкриваються актуальні питання рефлексотерапії. Акупунктура – наука, яка постійно нагадує нам, що без минулого не може бути ні сучасного, ні майбутнього.

РОЛЬ ОПОРНОЇ КАФЕДРИ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Канд. фарм. наук, М.В. Чешева, канд. фарм. наук О.М. Должнікова.
Національний фармацевтичний університет (НФаУ),
кафедра управління та економіки фармації ІПКСФ, м. Харків.

Починаючи з 1999 року організаційно-методична робота на кафедрі управління та економіки фармації ІПКСФ проводиться з урахуванням того, що кафедра набула статус опорної. Як наслідок, посиленими вимоги до якості її діяльності з усіх напрямків та координації взаємодії з іншими однопрофільними кафедрами. У цьому зв'язку у професорсько-викладацького складу з'явилась можливість безпосереднього обміну інформацією по організації навчальної, навчально-методичної та організаційної робіт.

Опорна кафедра є центром, який дає можливість підвищувати професійний рівень професорсько-викладацького складу через проведення наукових, науково-практичних семінарів; конференцій, нарад завідуючих однопрофільними кафедрами, викладачів, слухачів курсів удосконалення. Так, з початку діяльності кафедри, як опорної, було проведено 11 таких семінарів та конференцій.

Узагальнюються пропозиції щодо підвищення якості післядипломної підготовки фахівців фармації з питань управління та економіки. Результати спільної роботи знайшли своє відображення в збірці програм для 2 передатестаційних циклів за спеціальностями “Провізор загального профілю” та “Про-

візор-організатор”, 17 циклів тематичного удосконалення та 13 навчальних модулів, в державній атестації за фахом “Провізор загального профілю”, а також у збірці тестів для самопідготовки фахівців фармації до атестації.

Накопичений досвід роботи свідчить про те, що опорна кафедра має значення не тільки як координаційний центр, але і як перспективна форма організації взаємодії професорсько-викладацького складу по вдосконаленню професійної майстерності.

ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ НА ЦИКЛАХ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Проф. В.В. Чол'як, с.н.с. Г.О. Потьомкіна.
Львівський державний медичний університет ім. Д. Галицького,
кафедра клінічної імунології та алергології.

На кафедрі клінічної імунології та алергології Львівського державного медичного університету на циклах тематичного удосконалення (ТУ) навчаються такі лікарі-спеціалісти як терапевти, хірурги, педіатри, стоматологи, для яких підготовлені методичні розробки семінарських і практичних занять, де представлені основні питання загальної та клінічної імунології та алергології. Під час проведення занять викладачі кафедри спрямовують діяльність лікарів-слухачів на досягнення запланованої мети, а саме: вміти зібрати імунологічний анамнез, скласти план інструментального і лабораторно обстеження, сформувати імунологічний діагноз, розробити тактику лікування та імунореабілітації. Активно реалізуються такі форми навчання як “ділові ігри” та рішення ситуаційних задач. Велике значення під час навчання надається навчальній роботі безпосередньо біля ліжка хворого в стаціонарних відділеннях та під час поліклінічного прийому. Важливим елементом навчального процесу є самоосвіта лікарів-слухачів, яка проводиться постійно, систематично, за індивідуальним планом з врахуванням рівня професійної підготовки лікаря, завдань та особливостей практичної роботи. Така методика сприяє вдосконаленню клінічного та аналітичного мислення, закріпленню практичних навичок, виводить підготовку лікарів на більш високий творчий професійний рівень. Таким чином, для ефективного викладання клінічної імунології необхідний диференційований підхід при навчанні лікарів різних спеціальностей, впровадження нових технологій в навчальний процес і вдосконалення педагогічної майстерності.